Lösnummer 15 öre

8 ÅRG.
N:r 27

TIDEVARVET

5 JULI
1930

TIDEVARVET
N:r 27:1930

Nykterhetsutredningens förnyelse, ledande artikel.

•

Vid sidan av den i Tidevarvet förut omnämnda fackmässiga officiella försvarsutredningen, har en enskild utredning offentliggjorts, företagen av några yngre militärer. Den är betitlad Antingen — eller, och görs till föremål för granskning i artikeln om Internationell militarism.

•

Devinez skriver om Midsommar på Fogelstad.

•

I samband med det isländska tusenårsjubileet återge vi några barndomsminnen, berättade för Tidevarvet av den unge isländske skriftställaren Fredrik Åsmundsson-Brekkan och ägnade att ge en god bild av isländskt vardagsliv.

—

Vad har hänt?

Island har firat 1000-årsminnet av sitt bestånd som stat — av det första nordiska parlamentets skapande.

I Finland har urtima riksdag sammanträtt för att döma mellan kommunister och Lappomän.

Rhenlandet har under befolkningens jubel utrymts av den franska besättningen.

•

Det isländska jubileet tycks ha varit som en enda lång dag av glädje och fest. De skandinaviska länderna, som kamratligt sänt representanter, överlämnade hyllningsgåvor och kungligheten var tillstädes. Som ett uttryck för den riktning Island i framtiden ämnar följa, ratificerade alltinget de nordiska skiljedomstraktaterna och antogs en lag om att Island skall söka inträde som självständig stat i Nationernas förbund. Dess värdiga plats som självständig bland självständiga har blivit jubileets förnämsta intryck.

•

Också händelserna i Rhenlandet betecknа ett steg mot bättre samförstånd mellan europeiska stater. Ett otäckt irritationsmoment har genom utrymningen försvunnit. Den tyska befolkningens glädjefester tala sitt tydliga språk om den lättnad utrymningen betyder.

Visserligen känna sig de objudna gästerna smått bestörta över värdfolkets ohöljda belåtenhet med uppbrottet. Istället för ett tack till fransmännen, för vad de gjort, får man höra att nu också Saarområdet måste utrymmas! Somliga franska tidningar beklaga sig. Men i stort sett ha Rhenländarna fått erkännande för sin otadliga hållning och så är där inte längre någon anledning till konflikt.

•

I Finland kokar det ännu och ingen vet vad som skall komma ur den brygden. Regeringen har erkänt, att den genom ingripandet mot de kommunistiska tidningarna handlat utan direkt stöd i lagen, men försvarar sig med sin rätt att inskrida, när det gäller att säkra rikets tillvaro, säkerhet och ordning.

Den har fått förtroendevotum — men inlämnat sin avskedsansökan.

Om vad som slutligen kommer att hända skola de närmaste dagarna bringa klarhet.

Veckovakten.

—

Internationell militarism
ANTINGEN—ELLER

NYA ARGUMENT.

Argumenteringen för ökade rustningar har skiftat karaktär. I kretsar som följa med sin tid talas nu icke längre om vårt nationella neutralitetsförsvar. Så långt har man nu tagit konsekvenserna av vårt inträde i Nationernas förbund att man äntligen inser att svensk neutralitetspolitik hör till det förgångna. Det lönar sig inte mera med en försvarsagitation, som icke tar Nationernas förbund med i beräkningen. Därför tar man det med i beräkningen men på ett sådant sätt, att det får tjäna som argument för en militär allians med Finland och Ryssland.

MAN ÄR OMODERN.

Kort efter det officiella militära expertutlåtandet, som redan det tar kriget med Ryssland såsom givet, utsändes under titeln Antingen — eller ett nytt samlingsverk, som tillkommit på privat initiativ och utförts av en grupp yngre militärer. Det anses vara en mera modern och enhetlig uppläggning av vårt utrikespolitiska problem. Huruvida denna utredning är modern i rent krigsberedskapstekniska frågor äro vi icke i tillfälle att bedöma. Det är mycket möjligt. Men vi anse icke att själva utgångspunkten, utredningen och slutsatserna äro tidsenliga. Hur up to date man än resonerar, hur man rör sig med internationella formler, med Nationernas förbund och dess artikel 16, Kelloggpakten och så vidare — så snart man utgår från ett europeiskt krig som givet och liksom låter intresset och utredningarna ta vid där kriget börjar, då är man omodern. Vad mera är, då suggererar man fram krig och skadar freden.

Förmodligen ser en militärs privata antingen eller ut så, att antingen måste han tro på krigets ödesbundna nödvändighet och då önska bereda sig och oss så bra som möjligt, eller inser han att krig är orimligt och icke får hända. Då lämnar han yrket och kastar sig in i fredsarbete tillsammans med dem, som vilja hindra krig att bryta ut. I en sådan klämma är det ju inte alls märkvärdigt om man stannar vid sitt antingen och gör det bästa möjliga därav.

EN FÖRMÄTEN BOK

Trots detta måste vi stryka under att bokens Antingen eller innebär en stor förmätenhet. Herrar författare utge sig för att ha genomskådat framtidens alla eventualiteter och att kunna i några rader precisera den politik, som är ofrånkomlig för en fördragstrogen medlem av Folkförbundet.

»Antingen kunna vi med Nationernas förbund och i enlighet med dess syften sträva efter att bibehålla det nuvarande gynnsamma läget vid Östersjön, vilket kräver att ett sanktionsingripande till Finlands understödjande förberedes,

Forts. å sid. 2.

Femårsjubileum på Fogelstad

Då Fogelstadförbundets årmöte öppnades lördagen före midsommar, erinrade fröken Tamm i sitt hälsningstal om att förbundet nu fyllde fem år. Under dessa år har antalet medlemmar gått upp till i det närmaste 300. De flitigt besökta årsmötena och fortsättningskurserna ha hållit sambandet stramt knutet mellan medlemmarna och skolan liksom mellan medlemmarna inbördes. Det hålles många mindre Fogelstadmöten överallt ute i landet, när medlemmarna hälsa på varandra, och var man kommer i Sveriges land, nog dyker det upp en kursares vänliga ansikte vid något tillfälle.

I år räckte mötet på grund av helgdagarnas placering en dag längre än vanligt, d. v. s. fyra dagar. Nästa år ämnar förbundet fira årsmöte vid midsommar i hela fem dagar. Om fyra dagar eller fem, alltid kommer tiden ändå att synas för kort för allt som skall ske: föredrag, diskussioner, sång, körläsning, utfärder och vänskapande.

I år voro deltagarna omkring 70, så att utrymmet på Fogelstad var taget i anspråk, dock ej till bristningsgränsen. En ny faktor har kommit till, som lättar lösningen av inkvarteringsproblemet. Deltagarna börja komma farande i sina egna bilar och en och annan av dessa är så beskaffad att den duger att sova i under natten. Om man förirrar sig i den framtid, då förbundets medlemmar flerdubblats, ser man för sin syn skolan omgiven av en bilpark i parken, där årsfestdeltagarna sova, så pass som det soves i de vita glada sommarsolståndsnätterna.

Det har alltid varit så att varje årsmöte kommit att samla sig kring något tema, hur böjligt programmet annars varit.

I år syntes man vara upptagen av ett tema, som rektor formulerade som Människan och systemen. När människan kommit in i ett system, t. ex. det militaristiska, upphöra hennes privatbegrepp om rätt och orätt att fungera, hon avkopplar ansvaret och begår handlingar, som hon eljes icke skulle kunna begå. På samma sätt förlorar hon sin personlighet i det amerikanska penningkvarnsystemet, där allt bara går ut på att välta ut en allt större produktion med allt mindre arbetskraft och hålla guden maskin i gång. Det ligger för människan att skapa sig system till hjälp och stöd, men då systemen bli hennes herre, då de åldras och icke längre passa henne, då är det lika nödvändigt att hon reser sig och bryter sig ut ur dem. Just nu gå upprorsmakarna också till attack mot de gamla systemen. Därför är det kris på så många områden. Allt sättes i fråga: familjelivet i patriarkatets form, den privata äganderätten, det nationella försvaret, den ortodoxa kristendomen, den vita

Forts. å sid. 3.

SLOTTS THÉ
(det finbladiga théet)

ÄR PRODUCERAT I DE TRÖPISKA HÖGLÄNDERNA OCH SAMMANSATT AV DE YNGSTA OCH SPÄDASTE SKOTTEN A THEBUSKEN.

KSF konsum gröna bilar med goda bullar

Mannen på landsvägen

Från vårt eget land, närmare bestämt Stockholm berättas, att de sedan en månad tillbaka praktiserade blodundersökningarna för fastställande av alkoholförtäring, haft god verkan på biltorarnas vandel. Juni månad, som haft den starkaste trafiken, kan berömma sig av lägre antal misstänkta inför vissheten om att också lindrig berusning kan genomskådas, taga sig i akt och äro nyktra. Om antagandet stämmer är det inte något dåligt resultat av blodproven, redan utan skärpt lagstiftning.

Men olycksorsakerna äro mångfaldiga. Bilen gör uppror genom sin styrinrättning som låser sig, slappa bromsar, punktering. Människan vid ratten upphör att fungera. Det inträffar fall av hjärtslag. En svimning eller ett enda ögonblick, när den utröttade bilföraren sommar över ratten, äro nog för att maskinen skall tä herraväldet över människan och kasta henne i fördärvet.

Officiellt ter sig saken som en siffra i en statistik. Ur enskild synpunkt är den betydligt mera hjärtskärande. Det var t. ex. historien om de nitton Ashedaborna, smålänningarna, som skulle besöka Stockholm och på hemvägen träffades av en katastrof, där fyra fingo slappa till livet och knappast någon blev helt oskadd.

Man kan tänka sig dessa människor, ensamt uppvuxna, betänksamma lantbrukare och hantverkare och deras hustrur, som egentligen aldrig hade tänkt resa så långt eller ta någon ofruktbar risk. Man vet inte hur man kommer att tycka om att resa 30—40 mil i buss och det är inte lätt att ta sig fritt. Men eftersom man känner chauffören och är några stycken kan det ju få gå.

Chauffören, som var nykter och pålitlig hade tröttat ut sig med körning dygntals. Direkt eller inte — nog var det troligt att den utslitna mänskliga maskinen hade del i att olyckan skedde. Ty ännu fungera vi inte helt som en motor av metall, utan följa andra lagar för trötthet och vila. — — —

På hemväg från midsommardansen blevo vi upphunna av en lastbil. Den saktade farten och ur förarhytten tittade ett huvud, nätt och jämnt synligt i den nattliga skymningen.

— Ska töserna åka?

— Tack.

— Det är trevligt att få sällskap. Det blir långsamt annars.

Under två kilometers färd fingo vi blicka in i den egendomliga tillvaro, som är långfärdschaufförens.

Han hade kört med flyttsaker från Halmstad till Örebro. Bilen var hans egen och inget fel på, men tiden var dyrbar. Han körde dag och natt, sov en stund på en järnvägsstation, körde långsamt om nätterna, när han var tröttast, tog upp sällskap ibland men utan att försinka sig. Flickor förstås, karlar körde han inte för. På midsommarafton tog han sig en enda stilla vals på Transåsutställningens dansbana. Annars var hans liv en åskådares. Förbi hans trötta ögon drogo miltals av vita vägar, stilla hagar och skogar. Han mötte sommarskymning, daggryning, sovande järnvägsstationer, tysta stugor. Själv hörde han till på landsvägen, överallt utsocknes som luffarn. Hans enda strävan var att utnyttja bilen och sig själv till det ytterstа för uppehållets och framgångens skull.

Den nya motorfordonsförordningen stadgar 13 timmars maximiarbetstid för chaufförer. Det anses av flera för högt. Hur många ha sina fulla krafter i behåll till den trettonde timmen.

Men framför allt: hur går det med de självgående buss- och lastbilschaufförerna? Slippa de alldeles att sova, om de vilja?

Casan.

—

TIDEVARVET

REDAKTIONSKOMMITTE:
Elin Wägner.
Elisabeth Tamm.
Ada Nilsson
Honorine Hermelin.

REDAKTÖR:
Carin Hermelin.

ANSVARIG UTGIVARE:
Ada Nilsson.

Utkommer varje helgfri lördag.
Slussplan 1—3, 2tr., Stockholm.

Praktiserande läkare

Infört genom
Stockholms Läkareförening

DOKTOR
Karin Thorssell-Lagergren
KUNGSHOLMSGAT. 27, 2 tr.
Tel. Kh. 19 30.
Allmänpraktiserande.
Mottagning vardagar 1½3—4. Annan tid efter överenskommelse.

Tandläkare

Tandläkare
MARKELIUS BERGQUIST
St. Eriksplan 11.
Mottagn. enligt överenskommelse.
Tel. Vasa 1499.

TANDLÄKARE
Bo Ericson
(Medl. av Sthlms Tandläk.-förening.)
Östermalmstorg 5.
Mottagn. efter överenskommelse per Tel. 736 54.

Tandläkare
ALLAN HAGLAND
(Medl. av Sthlms Tandläk.-förening.)
Folkungagatan 110. (f. d. 24), 5 tr. (hiss).
Mottagn. vard. 10—12 f. m. och 6—7 e. m. (lörd. 10—12 f. m.).
Annan tid efter överenskommelse per tel. Sö. (40)89 08.

Tandläkare
ERIK LINDBLAD
Svevägen 102, 2 tr. (Hiss)
Stockholm
Mottagning efter överenskommelse pr tel. 819 80

Tandläkare T. Lagerholms
Tandklinik
Drottningg. 50 (vid Klarabergsg.)
Högmodern utrustning. Röntgen.
Skilda behandlingsrum.
Endast legitimerade tandläkare.
BILLIG TANDVARD.
Öppet 9—7, lörd. 9—4. Tel. 448.

Åderlåtning

KAN ÅTERSTÄLLA EDER HÄLSA.
Reumatism, Åderförkalkning Eksem, Struma, Hjärt- och Njurlidande o. s. v. påverkas med bästa resultat. Utföres av
SVANTE EKENGREN,
Leg. Fältskärsmästare. 38-årig praktik.
N. 102 48. Kammakaregatan 24. 10—4.

ADVOKATER

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå
Inneh.: Eva Andén.
Ledam. av Sveriges Advokatsamfund.
Herkulesgatan 14. Tel. 7575—7576.
Ed. Lis Vattugatan.
STOCKHOLM.
SPECIALITET: Familje- och arvsaker, Boutredningar och testamenten, förvaltningsuppdrag.
Även skriftliga förfrågningar.

Advokat Hugo Lindberg
Ledam. av Sveriges Advokatsamfun
Kungsgatan 6 · Stockholm
Tel. 147 99 24 24

Den 5 juli 1930

NYKTERHETSUTREDNINGENS FÖRNYELSE

Sprängningen av 1928 års rusdryckslagstiftningskommitté och det därav följande uppskovet med utredningsarbetets resultat är med hänsyn till frågans betydelse säkerligen att beklaga. Men efter den egendomliga behandling, för vilken kommittén genom förre finansministerns kompletteringsåtgärder varit utsatt, är inte mycket att undra på att det redan störda arbetet nu slutligen gått sönder.

Riksdagsbeslutet av 1928, som föranledde kommitténs tillsättande, var av mångskiftande karaktär. Det inneslöt i sig önskemål ända från de långstgående ivrarnas för personlig frihet ifråga om alkoholförtäring till anhängarnas av statliga kontrollåtgärder av växlande stränghetsgrad, där tanken på förbud inte heller var utesluten.

Bevillningsutskottets betänkande, på vilket den beslutade riksdagsskrivelsen stödde sig, bar också spår av dessa olika åsikter.

Efter att ha framhållit de allmänt insedda bristerna i den gällande förordningen angående försäljning av rusdrycker — utfärdad 1917, trädde i kraft 1919 — och nödvändigheten av en revision av denna förordning och därmed sammanhängande frågor, uttalade utskottet bl. a.:

Den vägledande synpunkten vid en dylik revision bör enligt utskottets mening vara strävan att vinna sådana bestämmelser, som i möjligaste mån gagna nykterhetstillståndet i landet och genom vilkas tillämpning konsumtionen förorsakar minsta möjliga skada och olägenheter. Därjämte får det anses angeläget, att genom lagstiftningen dryckesseden, framförallt i dess mera anstötliga former, kommer att motverkas, utan att sådana ytterligare restriktioner införas, som äro ägnade att framkalla ett mera allmänt missnöje. Vidare böra sådana i författningen meddelade eller genom praxis utbildade bestämmelser, som sakna nykterhetsfrämjande betydelse, men äro ägnade att framkalla irritation, i möjligaste mån avlägsnas.

Jämförelser borde anställas mellan förhållandena i vårt eget land och de system som praktiseras i England, Norge och Danmark.

Kommittén som skulle verkställa riksdagens begäran om utredning angående den gällande lagstiftningen rörande försäljning av rusdrycker, blev inte tillsatt förrän, den Ekmanska ministären avgått efter valen. Det var alltså finansminister Wohlin, som fick göra urvalet, sedan på ett ensidigt sätt kompletterat av finansminister Dahl. När senare kommittén förlorade två av sina ursprungliga medlemmar, vilka avsade sig, hr, Åstrand på grund av sjukdom, och hr. Sam Larsson på grund av sitt uppdrag som socialminister, ansågo de kvarvarande ledamöterna, ordföranden professor Quensel samt hrr. Ljunggren och Bärg att förutsättningarna för kommitténs arbete ändrats på ett sätt, som gjorde det omöjligt för dem att kvarstå. Av den ursprungliga kommittén återstod endast hr. Forssell. Finansminister Hamrin fann sig föranlåten att återkalla samtliga förordnanden och har ställt i utsikt tillkallandet av nya medlemmar av kommittén.

Parallellt med den officiella utredningen har pågått en på nykterhetsvänligt initiativ tillkommen enskild utredning, verkställd av Nykterhetsvännernas Lagstiftningskommitté. Dess resultat väntas framlagt till hösten. Genom en delegation från Förbudsvännernas landsförbund har emellertid redan nu hos regeringen begärts, att de riktlinjer, som Lagstiftningskommittén förordat, måtte bli förelagda inom den nya kungl. kommittén. Landsförbundet har anhållit att dr. Erik Englund, som främst bär ansvaret för Lagstiftningskommitténs riktlinjer, måtte beredas plats i den kungl. kommittén.

Man får nu avvakta finansministerns val av de nya männen. Önskvärdheten av att en utredning och helst en skyndsam, kommer till stånd är enigt intygad. Vi behöva en saklig grundval, på vilken det praktiska arbetet för nykterhetens främjande kan byggas, utan att hindras av byråkratiska felgrepp och missriktat nit. Det är att hoppas att den nya utredningen må ge, om också inte en slutlig lösning, så dock nya impulser till lagstiftningens utformning efter ansvarskänslans och den hänsynstagande frihetens krav.

S.E.F:s Stockholmsavdelning
Eldbegängelsebyrån
SVEAVÄGEN 25, 2 tr., hiss
Öppen 10—4.
Lördagar och helgdagsaftnar 10—2.
Norr 2200 för eldbegängelser, urnor och kolumbarienischer.
Norr 2280 för upplysningar och medlemsanmälningar.
Engångsavgift 10 kr., för begravningsförsäkrad 5 kr.
Krematorier i Stockholm, Göteborg, Örebro och Hälsingborg.

Olga Elmdahl
Modemagasin
Kungsgatan 53. Tel. 108 51
STOCKHOLM.

Advokatverksamhet
SVEN MONTELIUS,
Jur. kand.
KOMMENDÖRSGATAN 30, 1 tr.
STOCKHOLM.
Tel. N. 247 22. Specialitet: Försvar.

Frälsningsarméns
Alkoholisthem
Kurön
(Åtnjuter statsbidrag)
Två timmars ångbåtsresa från Sthlm
Prospekt och övriga handlingar sändas från Socialsekreteraren, Östermalmsgatan 24 Stockholm.

Bagarstugan
Grahamsskorpor
„ limpor
oöverträffade.
HORNSGATAN 37
Tel. Sö. 70 00
FOLKUNGAGAT. 65
Tel. Sö. 73 37.

Internationell militarism

Forts. fr. sid. 1.

eller kunna vi mot Nationernas förbund och, åtminstone moraliskt i strid med de förpliktelser vi iklätt oss genom vårt inträde i förbundet, lämna Finland åt sitt öde och själva söka driva en isolerad neutralitetspolitik», så ställa författarna upp problemet. Det vill rakare på sak säga: antingen måste vi slåss med Ryssland på Finlands mark eller på vår egen. Något annat finns inte.

N. F. ÄR FRÖET TILL ETT VERKLIGT NATIONERNAS FÖRBUND.

Vi skola inte här uppehålla oss vid det faktum, att vi svenskar aldrig med inträdet i N. F. menade att vi redan i fredstid skulle förbereda militärt samgående med Finland. Vore det så att Nationernas förbund stiftats som en väst- och nordeuropeisk militärallians mot Ryssland, så finge vi väl göra gemensam sak eller utgå. Det finnes hjärnor som tolka Nationernas förbund så, därför att det passar dem, men de kunna icke göra anspråk på en allmängiltig tolkning. N. F. är icke stiftat för att upprätthålla det för Sverige gynnsamma läget på Östersjön, ej heller ut från den förutsättningen att förtroende, fred och mänsklighet upphör öster om Finland. Det är tänkt på universell bas, det är snarast stiftat som en sammanslutning för att så småningom framskapa ett verkligt Nationernas förbund och avskaffa krigen. Hur detta skall ske ge icke de olika paragraferna i pakten tillräckligt besked om. Det finnes absolut inga direktiv för våra militärer att samråda med Finlands. Under de 10 år förbundet existerat, har det oavbrutet arbetat på att tinna en form för staternas solidaritet, ett forum för deras tvister och bekymmer, ett maskineri för avvecklande av konflikter som hota att ta en ända med förskräckelse och krig.

NEDRUSTNING VILLKOR FÖR SANKTIONSHJÄLPI

Man har inriktat sig oerhört starkt på förebyggande arbete, alldeles som man numera gör inom hälsovård och samhällsvård. Det är också här man kommit ett stycke på väg. I fråga om organisation av straffåtgärderna, har man däremot inte hunnit långt. Icke ens om formen för de ekonomiska sanktionerna, respektive hjälpåtgärderna, har man vunnit klarhet, långt mindre rörande de militära. Nationernas förbund har visat sig mycket tveksamt att här förbinda sig till någonting. Även om den franska linjen går in för precision av sanktionerna, så går den anglo-sachiska uppfattningen tvärt emot. I ett av de förslag som gjorts — det av 1923 — stod det t. o. m. att villkoret för att åtnjuta sanktionshjälp skulle vara att ha verkställt nedrustning! Det gick inte igenom, men inte heller fanns något direktiv om omläggning eller upprustning. Såsom vita aktivister må antingen — eller»-herrarna vara ute i grevens tid, samtidigt med att Lapporörelsen tigger stryk av Sovjet, men som förbundsmedlemmar ha de gått händelserna i förväg.

VAD TYCKER AMERIKA?

Mot linjen: trygghet genom sanktioner, står inom Nationernas förbund den andra linjen: trygghet genom avrustning och genom bindande ömsesidiga avtal om förlikning och skiljedom. Den linjen sluter sig nära till den amerikanska linjen. Vill man, vilket är nödvändigt, få samarbete med Amerika för krigets avskaffande, får man överge de militära sanktionerna. Förenta staterna förbinder sig icke till sådana. Då får man gå vidare på Kelloggpaktens linje och söka få fram förslag från Förenta staterna rörande vad de kunna tänka sig som nästa steg. Vi hörde redan under flottkonferensen talas om vad som kunde bli nästa steg. Det steget togs inte, men vi veta vad det gällde. De förhandlande makterna, U. S. A. inbegripet, skulle förbinda sig till att vid konfliktläge sammanträda i konferens för att undersöka orsakerna och föreslå sättet för ett utjämnande.

VI MÅSTE INTRESSERA OSS FÖR U. S. A.

Det som är mest aktuellt i fredsarbetet just nu, är troligen att få in U. S. A. i en sådan världskommitté, som skall träda i funktion vid behov. Föreningen för Outlawry of war, den som fick Kelloggpakten till stånd, är nu inne på att bearbeta opinionen för ett sådant steg. Vi ha att livligt intressera oss för Amerikas idéer om fredsarbetet, somtidigt som vi arbeta på våra egna. Det är givet att Amerikas manifesterade solidaritet med den övriga världen i arbetet på fredens organisation betyder mer för freden än svensk-finskt militärt samgående. I den mån Moskva räknar cynisk, sörjer det över amerikanskt-europeiskt samgående och glädes över något sådant som Hoovers nya skyddstullar.

ISTÄLLET FÖR SANKTIONER.

Outlawry of war har nyligen lagt upp sitt program till fullföljande av Kelloggpaktens intentioner.

Det innehåller följande punkter:

1). I framtiden skola alla territoriella annektioner som gjorts genom krig eller genom hot om krig eller i närvaro av beväpnade trupper förklaras ogiltiga.

2). Varje person som muntligen eller skriftligen arbetar för krig mellan nationerna eller ger ut krigshetsande skrifter, skall, när han överbevisats dömas till fängelse i minst X år.

3). Den fasta mellanfolkliga domstolen i Haag (världsdomstolen), skall ha rätt att på anmälan av en intresserad nation, ta upp och undersöka anklagelse för brott mot Kelloggpakten. Genom nationernas fria medgivande skall Domstolen ha makt att summariskt behandla fallet med full offentlighet. Domstolen har ingen makt att påtvinga sina domslut, den skall blott till allmänna opinionens stöd fastslå fakta, avge rapport och delge de beslut till vilka den kommit.

4) Ifall någon nation begår en handling som innebär brott mot eller hot om brott mot Kelloggpakten, så besluta de undertecknade makterna att samråda öppet för att uppnå full klarhet över situationen och överväga de mest verksamma fredliga åtgärder, som de gemensamt eller separat kunna vidtaga med hänsyn till situationen. De skola erbjuda vänskapliga råd och tjänster till alla nationer som äro inblandade. Detta betyder inte att förbinda sig till militär hjälp åt en angripen stat.»

— — —

Vi vilja icke i dag närmare diskutera dessa förslag. Vi påpeka endast det omvälvande förslaget, att en signatärmakt skulle förbinda sig till kraftåtgärder mot krigselementen i sitt eget land — (fängelse) — men däremot icke mot dem i andras.

—

Ännu några platser kvar

till sommarkursen på Kvinnliga Medborgarskolan vid Fogelstad.

Tillskriv rektor

Honorine Hermelin
Fogelstad
JULITA.

På Fogelstad

Forts. fr. sid. 1.

rasens, d. v. s. de gamla, de vita, de rika herrarnas överhöghet. Vi passera nollpunkten ifråga om nedärvd tradition att leva på. Vi ha ingenting att hålla oss till mer än vad vi själva erfarit, ingen matsäck hemifrån.

I den starka känslan av att så hon alltjämt ligger under en skapares formande hand.

Någon erinrade om att vikten av personlighetsutvecklingen betonats mindre på Medborgarskolan under senare tider än gemenskapstanken, kollektivism mera än individualism. Men djärva och frimodiga som fogelstadförbundarna

Maria Lazar och Elin Wägner i Medborgarskolans park.

är kretsade diskussionerna omkring vad man kunde tänka sig eller önska sig komma att efterträda de gamla systemen. Men den kom också gång på gång att nalkas frågan: finns det något evigt och förblivande i denna systemens växling, var går den obrutna linjen mitt genom brytningstidens kaos? Äro vi så vissa på att det finns en orubblig grund, att vi kunna lugnt se systembyggnaderna falla, ja hjälpa till att rödja undan bråtet? Ur denna fråga uppstod helt osökt en rad personliga vittnesbörd om vad man erfarit som trygghetsgrunden. Vissheten, om man får uttrycka det så, att vi leva under strängt men rättvist regemente, att mänskligheten, i sig en odelbar organism, går in som en del i en ännu större skapelsens enhet och att bli på Fogelstad, förklarade de sig vilja söka syntesen av personlighetsutveckling och gemenskapssinne. Kamratsamhället är deras ideal.

De fackliga föredrag som höllos gingo fullkomligt in som exempel på de allmänna teserna. Så doktor Ada Nilssons om Sexualitet och kultur, fröken Edit Lindbloms: Hur en kårsammanslutning uppstår, fröken Märta Bergquists: Kvinnornas sjukstatistik och fröken Ebba Holgerssons: Vår uppgitt i ungdomsvården. Fröken Bergquists märkliga siffror komma vi att få se i Tidevarvet, när de bli tillgängliga. Vad ordföranden i Kvinnliga kontoristföreningen fröken Lindblom berättade om sin förenings historia och dess kamp att få den nya arbetsgruppen känd och inrangerad i samhället, var i hennes framställning spännande som en äventyrsberättelse. Där fanns kvinnosak, där fanns frågan om kvinnan vid maskinen, arbetarrörelse och gemenskapstankens inre hävkraft och seger.

Midsommarnattens program var upplagt både enligt ritual och fri uppfinning. Ena stunden voro vi samlade kring vår österrikiska vän Maria Lazar, som förde oss in i söndringens och motsatsernas land, Österrike, än lyssnade vi till ett improviserat medeltida sångspel med vita nunnor och svarta munkar, än till Tomas frihetssång, än upplöstes allting i munterhet över ett nytt nummer av Fogelstad amatörkomiker.

Den 25 började den helglösa delen av året och mötesdeltagarna skingrades. Men man kan nästan påstå att flertalet gjort upp inbördes om någon form för fortsatt samvaro eller annan kontakt under det år, som nu ligger emellan de två årsmötena.

Devinez.

VALUPPROPEN BÖRJA

De första valuppropen inför höstens landstingsval ha offentligjorts, högerns och de liberalas.

Högern återkallar i minnet hur de borgerliga partiernas samverkan vid valen 1928 avvärjde socialdemokraternas och kommunisternas försök att få majoritet i andra kammaren. Därefter har den borgerliga samverkan misslyckats och flera för landet skadliga beslut fattats i vänstersamgåendets tecken. Högern är nu beredd att så vitt möjligt motverka dessa skadliga riktlinjer och sätter som mål:

Främjandet av svenskt näringsliv. Kraftigt stöd åt jordbruket. Omedelbara och effektiva åtgärder på prövade vägar för att snabbt bereda jordbrukarna och deras arbetare bättre lön för nedlagd möda och omsorg.

Frihet att arbeta och driva näring. Front mot fackföreningarnas monopolsträvan och maktmissbruk.

Lättnad i beskattningen genom en sund ekonomisk förvaltning i stat, landsting och kommuner. Rättvisare fördelning av den kommunala skattebördan.

Ungdomens fostran på den kristna livsåskådningens grund.

Fortsatt anpassning av 1927 års skolorganisation efter ungdomens bildningsbehov och verklighetens krav.

Kraftigt bekämpande av den samhällsupplösande kommunistiska propagandan.

Försvarets vidmakthållande till skydd för fred och oberoende. Front mot isolerad avrustning, men medverkan i arbetet på skapande av en mellanfolklig rättsordning.

Svenska medborgare, män och kvinnor!

Det socialistiskt-kommunistiska hoteti statoch kommun får ingalunda betraktas som övervunnet.

Till tryggande av en sund förvaltning i landsting och kommuner och till stärkande av den borgerliga majoriteten i riksdagens första kammare mana vi till kraftig uppslutning vid höstens val kring Sveriges höger.

*

Det liberala partiets valupprop ägnas till övervägande delen jordbruks- och tullfrågor, Det kräver minsta möjliga ingrepp i prisbildningen, hjälp till självhjälp genom stöd åt jordbrukskooperationen, revision av tullsystemet. Uppropet utmynnar i följande kläm:

Sveriges liberala parti går till val:

för mellanfolklig fred och rätt, mot våld och maktmissbruk,

för fri närings- och yrkesutövning, mot socialisering, skrävälde och monopolväsen,

för beskattning efter bärkraft, skatteutjämning och sparsamhet med allmänna medel, mot tilltagande statlig och kommunal skuldsättning,

för social välfärdslagstiftning, främst för en snabb lösning av sjukförsäkringen,

för allmän folknykterhet utan rusdrycksförbud samt

för arbetsfred inom näringslivet.

*

Vi återkomma.

?

Råd i Rön

Deras verkan,

var överraskande god. Trötthetens försvann rätt snart och arbetsförmågan ökades betydligt. En känsla av arbetsglädje och välbefinnande inställde sig", skriver bl. a. en känd kontraktsprost och hovpredikant om Sanokapslarne.

Intresserar Eder snabbaste och tillförlitligaste sättet att ernå fullkomlig nerv- och muskelkraft, energi och arbetsförmåga, samt att undgå vårtrötthet, sömnlöshet och kraftredsättning, begär prospekt och intyg ang. Sanokapslarne. Sändas gratis och franko.

A.-B. SANOKAPSLAR, Hälsingborg.

Drick Ram lösa

Vårt lands naturligt alkal enda naturliga vatten

En trött husmor

stärkes och lösas av Järnmedicinen IDOZAN

Dricker ej Medicin. Tvivlar ej läsa. Fås i alla apotek.

GÖTEBORGS KEX

Vi stå till tjänst

BAGERI

Pröva våra goda brödsorter!

Dalarö-Bagerlet

Sibyllegatan 16 — Tel. 609504

DAMKONFEKTION

Damer. Gör Edra inköp i TRIKAAFFÄREN

28 Dalagatan 28 Tel. V. 607 40.

Välsorterat lager av Strumpor, Under kläder m. m.

BREDGRÄND 2

TEL. 7503 och 7504

EINAR ÖSTERBERG

FLAGGFABRIK

Standertar. Signalställ.

Utlånar tält, svenska och utländska flaggor.

GAMMAL KONST

Gamla, vackra

OLJEMÅLNINGAR och KOPPARSTICK,

även mod. konstnärers arbeten säljas till.

Östermalmstorg 5, 1 tr. Tel. 73224

GRAMMOFON-AFFÄR

Nyheter i 2:50-SKIVOR

samt sommarens melodier i stor sortering inkomna.

Skivcentralen

Tegnérgatan 18

(hörnet av Sveavägen)

GRAVVÅRDAR

S. Lindström

GÖTGATAN 41

43 04 79

HEMKONST

Teknisk skola för konstnärligt arbete i hemmet

ATELJÉ HEMKONST

Östermalmsgatan 25—27,

Uppg. A, 2 tr. Tel 0, 60 20.

HOTELL

Hotell o. Pensionat Esplanade

Blasieholmsgatan 3, Stockholm.

Telefon Norr 818 66 (växel)

FREDRIKSHOVS PENSIONAT

Fredrikshovsgatan 10, tel. 79148, 79124

Sven Hällingårds pensionat, Sk:Bredgr.

Tel. Skärgård 4 REKOMMENDERAS

Fru Anna Fahlström

KONSTSTOPPERI SVEA

Nybrogatan 46, 1 tr. Sthlm. — Tel. 765 67

Emottager till konststoppning eller konstvävning söndriga klädar, silkesstrumpor, åkta mattor, kelims och schalar.- Från och till landsorten pr postpaket.

Obs.! Tekniskt utbildad personal.

KINATEXTIL

MARGARETA CARELL

Specialaffär

för kinesisk konst & konsthantverk m. m. - Siden

Mästersamuelsgat. 7

(Hörnh. till Biblioteksgat.)

KORSETTER

Kalasiris

Specialkorsetter, Gördlar, Grossesskorsetter.

Birgerjarlsgatan 108.

TEL. 38 04 71

Kungsholmens Nya Begr.-byrå

ALIN & KIHLBERG, Fridhemsg. 18

Vid dödsfall lämnas den obestridligt billigaste och vårdigaste hjälpen. Omhesörjer allt som hör till Begravningar, Balsameringar, Eldbegängelser. Utan all konkurrens inom branschen.

Tel. 50 60 52, 50 65 88, 50 26 46.

OPTIKER

HUGO ADOLFSSON

SIBYLLEGATAN 19

GLASÖGON

Optisk, Fysisk, Matematisk instrumentmakare.

TELEFON 75564

PAGOD

Konditori—Restaurant i Sö. Kungsholmen

Lunch från . . . 1:25

Middag fr. 1:50

Soupé fr. 1:50

Konditorierv. hela dagen. Hänförande utsikt över Stockholm. Mälaren och Saltsjön.—Norr 5748

MÖNSTERAFFÄR

Sytaljé för Dam- och Barnkläder — Mönster tracklas och provas

Södermalms Mönsteraffär

Horngatan 46 — Tel. Söder 1185

PLISSERING

motveck, grupper, alla slag. Maskinmärkning, hålsöm, knappsläpning, knapphål m. m. Gammal plissé ompresses.

Ingeborg Lindeborgs Specialatelje

Mästersamuelsgatan 32 Tel. 4325

PÄLSVAROR

Obs.! RÄVAR!

BILLIGAST I STOCKHOLM. Renovering. Även avbetalning.

Päls-Malmqvist. Norrl. g. 12. 1tr. Obs.!

RAM OCH SPEGELAFFÄR

J. L. LARSSONS EFTR.

Knut Nystrand

Södermannag. 6. Stockholm

REKOMMENDERAS.

Låga priser Tel. S. 30914

Sthlms Färgeri & Kem. Tvättanstalt

O A Hinz Birgerj g. 5	201496
Bulik sö Erikgat. 66	303853
" Ostgatan 48	210096
" Hornsgatan 55	402294
" Sveavägen 108	318500
" Folkungagatan 101	407463
" Götgatan 28 B	431011
" Fleminggatan 9	534292

SPETSAR

Nyheter i Kragar och Spetsar

De Förenade Spetsfabrikernas Försäljningslokal

Grevturegatan 13, Stockholm

Giron:r 1544
Tidevarvet började 1930 sin åttonde årgång.

TIDEVARVET

Lördagen den 5 juli 1930 — N:r 27

Prenumerera
på TIDEVARVET för år 1930.
Pris 6 kr. per år.

MELLAN PELARNA

Bara några ord..

Vi ska tala lite om enkelt folk. Och börja med en synnerligen enkel gubbe. Han heter Lars Anders och är född 53 i okänd s:järnb:ll. Naturl:g vi har han oberoende av alla möjliga stjärntecken fått slita hund i hela sitt liv. Men det var inte detta som var det märkvärdiga — han har tagit skördarna av sina åkrar som de kommit, och trivts med det, blivit knotig, som ju naturen är för en nära åttioårig, och spottat mångfaldiga sorters snus under hundstjärnan.

Möter man honom en kväll under dessa eviga stjärnor har man inget att bli sentimental över. Han lär ha badat vid tolv års ålder, av ● olyckshändelse, men sedan??? När man möter honom möter man det obeskrivbara under stjärnorna.

Jag såg en gång en kyrkgubbe kring trakten av Rättvik. Enkelt sagt hade han ett par av dessa gula, nationella skinnbyxor på sig, och lika enkelt sagt: det var en av de sorgligaste syner jag sett.

Då tänkte jag på den emanciperade kvinnan, — såg henne i en vision tvättande sin kombination — och som motsats till detta m i t t i v e r k l i g h e t e n denna gubbe stultande fram i sitt traditionsenlände en solig dag i Rättvik.

Vidare tänker man: nog kan det tyckas svårt detta med ungdomens sedliga fostran — låt oss säga självfostran, — men har någonsin någon generation fått sig slungad i ansiktet så många frågor som vår? Har någonsin en generation fått ett trassligare blodsarv från i traditionen sovande förfäder än vår? Frågan är fri!

Och vidare: var vi inte hänvisade till oss själva när traditionens skinnbyxor visade sig utslitna? Ha vi inte universellt och industriellt fått orientera oss själva utan annan hjälp än en oss i allt motsägande förkrympt nationalism? Frågan är fortfarande fri. Låtom oss därför sjunga vackert, men låtom oss också säga sanningen i paremteserna.

●

»Vi har gått bort ur era trädgårdar
med deras kulörta lyktor och drivhusblommor,
deras plaskande vattenkonster och tillklippta skönhet —
vi har tagit av oss karnevalsmaskerna
och lagt bort det söta kavaljersleendet:
vi söker något som gått förlorat.
Kanske finner vi det ute i de vilda markerna
där vattnet strömmar i fria floder
och blommorna växer som de vill —
kanske går vi ner oss i något träsk,
kanske kommer vi vilse och blir borta.
Men vi har dock gått att söka något —;
prisa vår sökarlust.

●

Och kanske finner vi något?
Kanske hör ni om hundra år talas om en ny stad,
skönare och gladare än andra —
och den staden är vår.»
(Artur Lundkvist.)

●

Handen åt den som inte förfaller till sentimental vördnad för gamla eldsläckare. Hjärtat åt den som vågar visa sitt förakt åt den förgångna generationens saga, som trogen traditionen var vänlig mot tiggarna

TIDEVARVET

REDAKTION:
Telefon N. 48 42. Mottagningstid 10—12.

EXPEDITION:
Telefon 182 43
Kontorstid kl. 10—12 f. m. 1—4 e. m. Postgiro 1544.

PRENUMERATIONSPRIS:
För helår kr. 6:—, halvår kr. 3:50, kvartal kr. 2:—. Lösnummer 15 öre.

ANNONSPRIS:
1 text 20 öre per millimeter.

Stockholm 1930
Wahlstedts Tryckeri Aktiebolag
Storgatan 22

En isländsk herdegosse berättar

AV FREDRIK ASMUNDSSON-BREKKAN.

Herdegossen och vallflickan, som ensamma vakta sin hjord av får eller kor eller getter i skog eller på äng under kyliga vårdagar, i högsommarens tryckan de hetta eller under kusliga höstdagars blåst och regn — från bilder och sagor och berätteler känna vi så väl deras liv. Det var till dem, som äventyret alltid kom — huldran och strömkarlen och jätten mötte de, vallgossen fick prinsessan och kungariket, vallflickan fick prinsen i det gyllene slottet.... Att vallgossen och vallflickan i alla tider varit verkliga barn alldeles som vi själva, nej det föll oss egentligen aldrig in, och alltid tänkte vi oss att det var så länge, länge sedan, som allt detta hände....

I.

Det finns väl knappast någon av mina jämnåriga, som är född och uppvuxen på den isländska landsbygden, som ej minnes dessa långa, ensamma dagar, då man vaktade fåren mellan mjölktiderna d. v. s. från den tidiga morgonstunden intill sena aftonen. Skulle man beskriva det, som det var, skulle det bli både många och tjocka böcker.

När vädret var gott och solen sken, längtade man inte, trots ensamheten. Det fanns alltid tillräckligt att göra. Varje vid jul — just emedan det skulle så vara. En rest är kvar, må han också spetsa sitt öra vid sommarnöjesgroggen, när allt glider. Han är väl vid det har laget femtio år — han — ‚medelavenson‘).

Tag oss nu som vi är. Denna min kria är min och mångas uppriktigt dåliga respekt för Lottmoral, gubbmoral och skinnbyxor. Men vi började talet med Lars Anders. Jag frågade honom häromdan: är det inte underligt att se tillbaka på ett så långt liv, och att nu se den nya tiden omkring sig så här? Han svarade: nädå, jag har bara fått ont i fötterna.

För övrigt tycks intet särskilt ha hänt kring midsommarveckan. Våra cirkelar ha inte vidgats. Vi ha gått ikring och tyckt om blommor och undrat över vad människan egentligen är. När detta skrives inväntar nyhetspressen meddelanden från Finlands bondetåg. Det finns så mycket att säga i anslutning till denna sak, att jag avstår.

Som avslutning skall jag därför berätta en saga.

Sagan om det vilseförda ödet.

Människorna förstodo mig ej. Och jag fordrar det ej heller. Jag ville komma närmare, närmare — närmare vad?

Fördenskull förtärde jag en dag på torget en giftig blomma och en ros. Det var beskt och bittert, men jag tuggade blad för blad och svalde. Ned i min mage brände det som eld. Då ropade människorna: giv oen stackars trasige uslingen något att äta! Och de gåvo mig bröd och fläsk och korvar.

Från den dagen fick jag heta Rosätaren och när jag i stilla kvällar satt i bersån vid sidan av det slott man lätit inreda åt mig, tänkte jag tyst på den hunger som inte är av denna världen. Men inför risken att mista korvarna och det goda öl som ej hade jag intet dåsom till någon. Så förgingo mina år. Krig rasade över jorden. Människorna dödade varandra. Varför? — Naturligtvis för öl och korvarnas skull, tänkte jag, där jag satt i min bersån. Jag hade blivit mycket fet. Var dag räckte mig en betjänt korvarna på en silverbricka. Men allt hade blivit tomt. Korvarna hade blivit bittra liksom rosen jag ätit för många, många år sedan, ännu bittrare, mycket mycket bittrare. En kväll instiftade jag i ett anfall av exaltation och spleen d e n g y l l e n e k o r v e n s o r d e n, men tommare och tommare blev det, allt var meningslöst.

Själva Vintergatan hängde som ett torrt korvskinn på himmelen. Då skickade jag efter en doktor och en astrolog.

Doktorn bugade sig sakta och viskade tyst i mitt öra: Urinsyra. Astrologen pekade mot en stjärnbild och sade: Orion. Då fick jag korvslaget och dog. På min gravsten har en förnuftig eftervärld lätit inhugga följande ord: Här vilar en man som fann rosorna beska och som gjorde korv av Orion.

Harm.

Förf. med sin son.

herdegosse med självaktning var tvungen att bygga sig en hydda att krypa in i, när det blev oväder, fastän han nog i rallmänhet då hade annat att göra. Hyddan var vanligen tre, fyra fot lång, och så bred, att två gossar kunde sitta därinne sida vid sida, men höjden var inte större än att man var tvungen att sitta ned eller krypa på alla fyra. Den byggdes så, att en stor sten eller klippa utgjorde ena väggen, de andra byggdes av stenar, som staplades på varann och tätades med mossa, taket gjordes av gamla tunnstavar eller något dylikt, som man kunde tigga sig till och lätt kunde bära, och täcktes med mossa och grästorvor. Ofta hände det, att hela härligheten störtade samman över huvudet på en, och då hade man bara att börja på nytt igen; och alltid fanns det för resten något att ändra eller förbättra, så att det kunde fylla ut mången ledig stund under de ensamma dagarna.

Men det fanns också en hel del annat man kunde ta sig för, och många privatintressen, som skulle passas. Man kunde t. ex. fånga foreller i bäcken; ibland hade man hemifrån stäpat med sig en gammal lie eller en riva, och med dem gick man lös på det sparsamma fjällgräset och trodde själv, att man gjorde väldig nytta i fritiden. Och inte var det heller att förakta, när man kunde komma åt att ligga timvis och baka sig på en klippa och bara drömma....

Det var ju också riktigt behagligt att slippa vara bunden vid vissa bestämda mattider, att få vara sin egen herre och kunna taga sig en bit, när man hade lust. Vår middagsmat hade vi i en påse på ryggen: ett stycke hembakat bröd — ofta vetebröd, som ju var en läckerbit — en halv kaka glödbakat flatbröd, smör i en ask, en bit valfisk, ● bit torkad fisk och ibland litet saltat eller rökt färkött — detta senare var dock bland fattigt folk rätt sällsynt — slutligen en flaska mjölk.

Det första vi gjorde, när vi om morgonen kommo ut med fåren och hade fått dem litet lugna, var att smaka på den, medförda maten, och ibland hände det, att vi smakade så grundligt, att vi hade tömt matpåsen, innan solen visade middagstid, och till följd av detta lättsinne voro vi nära att omkomma av svält, innan vi nådde hem om aftonen. Lyckligtvis fick vi då gröten, som gömts till oss sedan middagen och litet kvällsmat på köpet — allt gled ned.

Ibland, ja säkert ofta, var det inte bara av svält vi ledo under den långa dagen, innan kvällen kom och vi fingo återvända hem till de våra. Det kunde blåsa upp en duktig nordvest till och med mitt på sommaren, men regnet — det kalla regnet — var dock vår värste fiende; vi blevo snart våta in till skinnet och så förfrusna, att vi inte ens förmådde röra oss till lek eller livtag, och på det sättet få en liten smula värme i kroppen. Det var långa dagar. Vi lekte inte, berättade inte, skakande av köld och sväljande gråten, för att den inte skulle övermanna oss, väntade vi, att det skulle bli kväll. Blev det alltför svårt, kunde vi likväl ibland finna en förevändning att driva fåren hemåt i närheten av gården och själva komma in under tak. Var det ens egna får, kunde detta ju gå, men var man i tjänst, var det inte lika lätt, och man gick hellre genomvåt och frusen hela dagen, än man ville riskera att husbondefolket eller någon av tjänstefolket skulle säga något nedsättande om ens tapperhet — en herdegosse har också både ära och stolthet.

II.

I våra bygder var fårens vinterpass ning i regel de vuxna männens arbete. Men om hösten och våren var det — åtminstone delvis — gossarnas. Jag minns dock, att jag som tolv, trettonåring — jag tjänade då på en granngård — ofta från morgon till kväll följde fårflocken i bitande frost och snö mitt på vintern, bara vädret var så pass, att de kunde finna födan ute, och det var ofta, ty fåret är ett härdigt djur. Så länge det finnes en buske eller en ljungtuva, som det med frambenen kan skrapa snön bort från, finner det sin föda ute. Men i vinterkylan skall fårflocken helst följas av en man, eljest kan det hända, att djuren vanka omkring och lägga sig ned i snön. Det var ett kallt göra, men värre var det nästan för herdegossen, när snön yrde eller var så hårt frusen, att hela flocken måtte hållas inomhus och fordras.

Då var det hans arbete att bära vatten från bäcken och älven — stundom en lång och allrid en besvärlig väg — först till hushållet, så till korna — och ingen, som ej prövat det, kan föreställa sig hur nedriga kor kan vara till att dricka mycket vatten — man kunde ju tycka, att de borde taga någon hänsyn till omständigheterna, även om de stå inne och bara få torrt foder! — och slutligen skulle man bära vatten till får och hästar, om dessa också höllos inne. Det kan bliva många spannar vatten, för en förfrusen och uttröttad gosse, ett slit utan ända. Han blir plaskande våt om fötterna och helt upp till knäna av vattnet, som spilles eller blåses upp ur spannarna. Hans byxor, strumpor, skor bli styvfrusna. Vantarna våta och frusna, och spannarna — de äro alla av trä — ja de frysa också isen samlar sig på dem i allt tjockare lager både invändigt och utvändigt, tills de blivit som två tunga isklumpar, som nästan inte ha plats till något vatten. Men alla djuren måste ha vatten, eljest går det på tok. Gossen är alltför förtvivlad till att gråta och med outsäglig möda släpar han sig fram och tillbaka, fram och tillbaka genom den knädjupa snön, som hela tiden yr samman och täpper igen spåret, så att han måste trampa upp ett nytt för varje gång, vilket gör det hela ännu mera besvärligt. — På detta sätt förgår den korta dagen. Men äntligen är gossen färdig och kan få komma in till gröten och katekesen, som väntar honom.

(forts.)

Quo Vadis

MOTTO:
Individens problem — världens problem.

Lösnummer 65 öre.
Pren. 6:50 per år.
Exp. Villagat. 17 Sthlm.

Råd och Rön

Norsk Fiskfärs
Stockholms Fiskförädlingsfabrik
Brahegatan 30, ö g. Tel. Ö.786

Frisk mjölk — friska barn
I ladugårdar, som leverera Mjölkcentralens av Hälsovårdsnämnden kontrollerade tuberkelfria Barn-Mjölk, är det icke endast mjölken och dess behandling, som är kontrollerad, utan kontrollen gäller även hela kreatursbesättningen och all den personal, som handskas med djuren och mjölken.
MJÖLKCENTRALEN
Kungl. Hovleverantör.

Har Ni smakat på
Värmlandslimpan
och Sabinabrödet
från
Tösse-Bageriet
77 Karlavägen 77
Konditori o. kaffeservering
Karlavägen 75 A
Rt. för beställningar . . . 71335
„ till affären o. konditori 72430

Rydbergs Blanding
KAFFE
PERCY F. LUCK & Co.

A/B Hembryggeriet
Pilsner, Vatten
o. Läskedrycker
REKOMMENDERAS
Heleneborgsg. 15 (Tel. S. 370 45/6.)

GODTAG INGA S. K. ERSÄTTNINGAR —
Använd blott
AMAFLOR
Henna Champoneringspulver
så erhåller Ni ett friskt, glansigt, livfullt skiftande och bedårande hår.
För såväl ljust som mörkt hår i paket à 35 öre.